

Nopeus on valttia

ABC

A = Ilmatie

B = Hengitys

C = Verenkierto

Tajuttoman potilaan hoito	Lääkitys	Huomio
ABC = Airway, Breathing, Circulation	Tajuton potilas intuboidaan, avataan suoniyhteys, arterianeula, nestehoito, hemodynamiikan hoito	Hapetus: SaO2 >90%, Hemodynamiikka: RR _{syst} >120 mmHg, MAP >70 mmHg Nestetasapaino: normovolemia
Hypoglykemia	Glukoosi 100 ml G10 iv.	Veren sokeri mitataan kaikilta tajuttomilta välittömästi
Myrkytys - vasta-aineet	Flumatseniili 0.2 - 1.0 mg iv. (ad 3 mg) (+ vatsahuuhtelu + lääkehiili) Naloksoni 0.4 - 2 mg iv./im., voidaan uusia 2 - 3 minuutin välein	Bentsodiatsepiinivasta-aine Opiaattivasta-aine (morfiini, heroini)
Sedaatio intubaatiota varten	Propofoli (1.5 - 2.5 mg/kg, sedaatio 0.5 - 1.0 mg/kg iv.), Lidokaiini harkinnan mukaan, jos intuboitavan potilaan aivopaine on koholla	Estää aivopaineen kohoamista. Intubaatiota harkinta kun GCS <8, hypoksemia <90%, huono yöökkäysrefleksi, heikko yskiminen, oksentelua (≈ kun potilas ei pysty suojaaman hengitysteitään)
Kivun hoito, sedaatio	Fentanyyli , loratsepaami 1 - 2 mg iv.	
Kouristelu	Loratsepaami 2 - 4 mg iv., tarvittaessa voi uusia Fosfenytoiini 20 mgFE/kg iv. (korkeintaan150 mgFE/min)	
Koholla oleva aivopaine	Mannitoli (200 ml 15% mannitolia iv. 10 minuutissa, jatko 100 ml x 4 iv.) Hypertoninen suolaliuos (80 - 120 mmol (20 - 30 ml) NaCl-konsentraattia / 100 ml NaCl 0,9%, (5,1 - 7.6%), annetaan tunnin infuusiona)	S-Na tavoite <150 mmol/l ennen seuraavaa bolusta, S-Osmol tavoite <315 mosm/l. Deksametasonin indikaatio on tuumoriturvotus
Hypertensio	Labetaloli 5 - 20 mg iv. Jatkoinfuusio 1 - 2 mg / min (laimennus 100 mg / 100 ml NaCl 0.9%)	Vain jos RR >220/120 Sydäntilanne saattaa vaatia hoidon alemmilla arvoilla (akuutti sydäninfarkti, aortan kaaren dissekoituma)
Hypotensio	Nesteytys, dopamiini tai dobutamiini, noradrenaliini	RR syst >90 mmHg, MAP >60-90 mmHg, CPP >70 mmHg
Hyponatremia	Akuutti hyponatremia (kehittynyt <48 t): Hypertoninen keittosuolaliuos 3.0 % (= 513 mmol/l) infuusionopeudella 0.05 ml/kg/min (noin 150 ml/t 50 kg painavalle)	Korjaus korkeintaan 10 mmol/l vrk:ssa. NaCl 3.0% infuusio korjaa P-Na-pitoisuutta 1 - 2 mmol/tunti. Korjausnopeus vielä hitaampi jos hyponatremia on kehittynyt hitaasti
Kuumeilu	Ulkoinen viilennys (viilentävät peitot, tuuletus), harkinnan mukaan parasetamoli 1 000 mg x 4 iv. Keftriaksoni + vankomysiini + asykloviiri (jos meningoenkefaliitti mahdollinen)	Kuumeilu >38.5 lisää todennäköisesti aivovauriota
Myrkytys - vasta-aineet	Flumatseniili 0.2 - 1.0 mg iv. (ad 3 mg) (+ vatsahuuhtelu + lääkehiili)	Bentsodiatsepiinivasta-aine
Wernicken tauti, alkoholismi	100 - 200 mg (2 - 4 ml) päivässä lihakseen tai hitaasti laskimoon	Tiamiini on annettava ennen glukoosin antoa

SaO2 = valtimoveren happikyllästeisyys (happisaturaatio), RR = verenpaine, MAP = Mean Arterial Pressure = RRdiast + 1/3 (RRsyst -RRdiast), GCS = Glasgow Coma Score, FE = Fenytoiiniekvivalentti, S-Osmol = Osmolaliteetti
Seerumissa, osmolaliteetilla tarkoitetaan liuenneiden partikkelien lukumäärää kilossa liuotinta, tiamiini = B1-vitamiini